

جدال متهمان ایریگ‌های معیوب

مهدی اسلام‌پناه، رئیس سازمان ملی استاندارد ایران، باز نشدن ایریگ خودروها در تصادف زنجیره‌ای بهبهان را محکوم کرد و گفت: در بحث نظارت بر کیفیت خودرو جدی‌تر اقدام خواهیم کرد، زیرا می‌دانیم صبر مردم در این زمینه تمام‌شده‌است، او که مهمان یک برنامه تلویزیونی بود، اعلام کرد: دستور داده شده تست تصادف در سال جاری برای خودروها اجباری شود و از این مسئله کوتاه نمی‌آیم. اسلام‌پناه تأکید کرد: اعتبار نشان استاندارد برای خودروسازان، از ۲ سال به یک ماه کاهش یافته تا بیوسته مورد رصد قرار گیرند. به گفته او همچنین از خودروسازان تعهد گرفته شده تا اگر از بابت نبود کیفیت لازم، سرشنشینان آسسیبی ببینند، مدیران عالی‌رتبه خودروسازی ملزم باشند حقوق حادثه‌دیدگان را ادا کنند. این اظهارات اگر از جایگاه کارشناسی مطرح شده باشد، بسیار درست و قابل توجه‌است؛ اما نکته اینجاست که این‌ها صحبت‌های رئیس سازمانی است که وظیفه سنجش استاندارد و ایمنی محصولات خودروسازی را برعهده دارد و در طول همه‌سال‌هایی که استانداردهای خودروسازی را تجویز می‌کند، از مایشگاهی برای سنجش ایمنی خودروها و تست تصادف ایجاد نکرده‌است. به همین دلیل است که در ایران، خودروها بعد از ارائه گواهی‌نامه تایپ ایروال که با تست محصول در آزمایشگاه خارجی صادر شده، فقط به مونتاز و کبی محصول اولیه می‌پردازند و متولی استاندارد هم ابزاری برای سنجش دوره‌ای ایمنی خودروها در اختیار ندارد. با این حساب، در جریان بی‌کیفیتی خودروهای داخلی که فریاد همه را به آسمان برده، هر کسی می‌تواند زیان بی‌انتقاد بگشاید مگر سازمانی که تر ک فعل آن باعث رواج بی‌کیفیتی و ناایمنی خودروها و ساخت داخل شده‌است.

نقد خیر

معمای پتروشیمی‌های کاغذی

خبر: خبرگزاری دولت گزارش داده، برخی از طرح‌ها و مجتمع‌های پتروشیمی ۱۵سال است که نیمه‌کاره مانده و تنها روی نقشه و کاغذ وجود دارند و سرمایه‌گذاران این طرح‌ها، نه به تعیین تکلیف پروژه‌ها اقدام می‌کنند و نه راضی می‌شوند که از زمین‌های چند هکتاری که چندین میلیارد تومان ارزش پیدا کرده‌اند، دل کنده و آن را به اراضی ملی و بیت‌المال بازگردانند.

نقد: از پتروشیمی‌های کاغذی در اقتصاد دستوری و مبتنی بر چانه‌زنی نرفته‌است و دولت‌ها و مجالس پیشین به بهانه ایجاد اشتغال و کار آفرینی در صدد کلنگ‌زدن برآمدند. جزیره‌ای عمل کردن و نادیده گرفتن استراتژی توسعه صنایع پتروشیمی و غلبه فشارها و لابی‌ها باعث شده تا برخی به نام سرمایه‌گذار و کارآفرین به اصحاب قدرت نزدیک شوند و مجوز احداث مجتمع‌های پتروشیمی بگیرند و کاری هم انجام ندهند و دست‌کم از اینکه زمین در اختیارشان گران شود، به یک سود هنگفت دست پیدا کنند. صنعت پتروشیمی ایران از تکه تکه شدن و جزیره‌ای شدن رنج می‌برد و در نهایت چرخ آن گنگ می‌زند و رانت‌جویی سکه رایج در برخی از پروژه‌ها شده‌است. فرض است که دولت یک تیم ویژه کارشناسی برای آسیب‌شناسی و بسنت برپونده پتروشیمی‌های کاغذی تشکیل دهد و راه را برای رانت‌جویان به نام کارآفرین و سرمایه‌گذار ببندد. ماجرای احداث پتروشیمی در نقاط مختلف کشور از جمله میاندکاله نشان می‌دهد راه‌ها اشتباه رفته‌ایم.

مسیر پرداخت تسهیلات بانکی به بنگاه‌های کوچک و متوسط با هدف افزایش اشتغال و تولید به بانک‌ها ابلاغ شد. هدف؛ هدایت بهینه منابع مالی موجود و حمایت از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط است. بانک مرکزی می‌گوید: در تداوم تأمین مالی این بنگاه‌ها در ۵سال گذشته دستورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در سال ۱۴۰۱را ابلاغ کرده‌است.

به گزارش همشهری، در این ابلاغیه از بانک‌های عامل خواسته شده بیش از گذشته و با احساس مسئولیت افزون‌تر، موضوع تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط را مورد توجه جدی قرار دهند و به‌رغم محدودیت منابع و مشکلات و تنگناهای اعتباری موجود، نسبت به اولویت‌بندی تسهیلات به‌گونه‌ای اقدام کنند که امکان دستیابی به اهداف تعیین شده در سال جاری میسر شود.

اولویت با کدام تولیدی‌هاست

واحدهای اقتصادی که تعداد کارکنان آنها طی سال گذشته کمتر از ۵۰نفر بوده، به‌عنوان بنگاه اقتصادی کوچک شناخته می‌شود و بنگاه‌های اقتصادی متوسط شامل واحدهایی می‌شود که تعداد کارکنان آنها بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر باشد. بانک مرکزی با تعیین علاولویت می‌گوید؛ یکی از این اولویت‌ها معرفی بنگاه‌های اقتصادی از کار گروه‌های استانی، به شرط احراز توجه فنی، مالی و اقتصادی مناسب فعالیت خواهد بود. افزون بر این بنگاه‌های اقتصادی که محصولات آنها از بازار فروش قابل‌قبولی بر‌خوردار باشد و فعالیتشان به انباشته‌شدن محصولات در انبار منجر نشود هم در اولویت دریافت وام قرار می‌گیرند. اولویت سوم هم شامل حال بنگاه‌های

اقتصاد

راه تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط در سال ۱۴۰۱

مسیر پرداخت وام تولید مشخص شد

بانک مرکزی علاولویت برای پرداخت وام و تسهیلات به بنگاه‌های کوچک و متوسط تعیین کرده‌است

مسیر پرداخت تسهیلات بانکی به بنگاه‌های کوچک و متوسط با هدف افزایش اشتغال و تولید به بانک‌ها ابلاغ شد. هدف؛ هدایت بهینه منابع مالی موجود و حمایت از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط است. بانک مرکزی می‌گوید: در تداوم تأمین مالی این بنگاه‌ها در ۵سال گذشته دستورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در سال ۱۴۰۱را ابلاغ کرده‌است.

اولویت با کدام تولیدی‌هاست

واحدهای اقتصادی که تعداد کارکنان آنها طی سال گذشته کمتر از ۵۰نفر بوده، به‌عنوان بنگاه اقتصادی کوچک شناخته می‌شود و بنگاه‌های اقتصادی متوسط شامل واحدهایی می‌شود که تعداد کارکنان آنها بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر باشد. بانک مرکزی با تعیین علاولویت می‌گوید؛ یکی از این اولویت‌ها معرفی بنگاه‌های اقتصادی از کار گروه‌های استانی، به شرط احراز توجه فنی، مالی و اقتصادی مناسب فعالیت خواهد بود. افزون بر این بنگاه‌های اقتصادی که محصولات آنها از بازار فروش قابل‌قبولی بر‌خوردار باشد و فعالیتشان به انباشته‌شدن محصولات در انبار منجر نشود هم در اولویت دریافت وام قرار می‌گیرند. اولویت سوم هم شامل حال بنگاه‌های

هم می‌توانند از راهنمای جدید پرداخت تسهیلات بانکی بهره‌مند شوند.

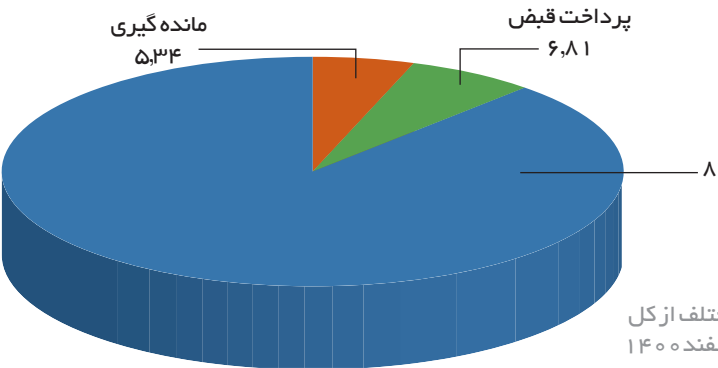
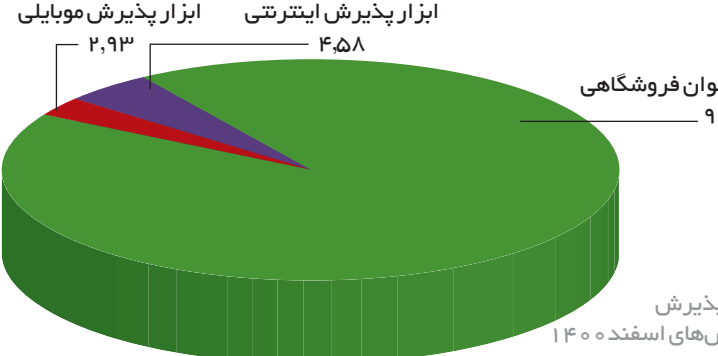
بدهکاران بداندند

براساس بخشنامه جدید بانک مرکزی، شرکت‌ها واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی در دریافت تسهیلات بانکی از شرایط نداشتن بدهی غیر جاری، چک برگشتی، رعایت نسبت مال‌گانه و مفاد این‌نامه رعایت شاخص‌های مالی در اعطای تسهیلات و فعالیت مجدد آنها نتوانند به فروش و تسدآوری منتهی شود. بنگاه‌های اقتصادی که به‌دلیل وصول نشدن مطالبات خود از دستگاه‌های اجرایی دولتی، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، نتوانسته‌اند تعهدات خود را در قبال شبکه بانکی و سایر اشخاص ایفا کنند هم در اولویت بعدی قرار دارند و در نهایت اینکه بنگاه‌های اقتصادی که از میزان اشتغال پایدار و توجیه پذیری بیشتری بر‌خوردار باشند،

تکالیف بانک‌ها چیست؟

بانک مرکزی می‌گوید: بانک‌ها موظفند به‌منظور حفظ منافع سپرده‌گذاران و تخصیص بهینه منابع، نسبت به بررسی توجیه فنی، مالی و اقتصادی در خواست بنگاه اقدام و در صورت کسب اطمینان از توجیه‌پذیری طرح و پس از احراز اعتبار سنجی بنگاه و اخذ برنامه زمانبندی یادشده، نسبت به اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تصمیم بگیرند. همچنین بانک‌ها باید با تسهیلات مصوب در کارگروه تسهیل، حداکثر ظرف مدت یک ماه موافقت یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیات ویژه‌ای اعلام کنند. البته در صورت بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به بنگاه اقتصادی در سررسیدهای مقرر، بانک می‌تواند نسبت به اعطای مجدد تسهیلات سرمایه‌به در گردش خود نیاز مطابق آخرین ضوابط و مقررات اقدام کند. افزون بر این بانک‌ها باید در صورت درخواست بنگاه اقتصادی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های کوچک و متوسط تولیدی، نسبت به آزادسازی وثایق ملازده و تبدیل وثایق، متناسب با میزان باقی‌مانده تسهیلات اقدام کند و در انتخاب وثیقه باقیمانده، نظر بانک ملاک عمل است. این بخشنامه تأکید دارد: نرخ سود مورد عمل در تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های کوچک و متوسط هم برای بنگاه‌های اقتصادی معرفی شده از ستاد تسهیل و کارگروه‌های استانی و هم برای بنگاه‌های اقتصادی که مستقیم به بانک مراجعه کنند، همان نرخ مصوب شورای پول و اعتبار است.

تراکنش‌های آفلاین

استان دارای بالاترین تعداد کارت‌خوان فروشگاهی فعال در اسفند ۱۴۰۰					
نام استان	اسفند ۱۴۰۰	درصد سهم از کل	میزان تغییر نسبت به ماه قبل		
تهران	۱٬۷۱۸٬۶۵۱	۱۸٫۸	۴۶٬۳۱۲		
خراسان رضوی	۷۱۱٬۴۱۹	۷٫۸	۷٬۹۱۵		
اصفهان	۶۰۳٬۸۵۵	۶٫۶	۸٬۴۲۱		
فارس	۸۵۷٬۹۸۱	۶٫۴	۹٬۶۶۱		
خوزستان	۷۹۸٬۷۵۵	۵٫۴	۷٬۸۲۷		
سایر استان‌ها	۱٬۱۴۶٬۵۰۴	۵۵	۵۵۱٬۱۶۹		
جمع کل	۲٬۹۱۸٬۹۱۵	۱۰۰	۱۳۵٬۱۵۰		

۱۵استان تهران، خراسان رضوی، اصفهان، فارس و خوزستان ۴۵درصد از کل پایانه‌های فروشگاهی را در اسفند به‌خود اختصاص داده و سهم سایر استان‌ها هم ۵۵درصد برآورد شده‌است. نکته مهم اینکه در اسفند نسبت به بهمن سال گذشته ۱۳۵هزار و ۱۵۰دستگاه کارت‌خوان از چرخه خارج شده که نشان از افت کسب‌وکارها در سطح بازار دارد.

هم‌شهری

دستمزد

استدلال‌های وزیر کار در دفاع از افزایش دستمزدها

افزایش دستمزد کارگران تأثیری در رشد تورم و تعدیل نیروی کار ندارد؛ این تازه‌ترین اظهارنظر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که البته با یافته‌های علم اقتصاد نیز هم‌راستاست. به گزارش همشهری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نخستین وزیر کار جمهوری اسلامی است که تحولات بازار بزرگ کار را نه با سنت‌های نهادینه شده در این بازار که با نگاهی معقولانه و تورم با خرق عادت می‌بیند. حجت‌الله عبدالملکی چندی پیش برخلاف وزیران قبلی که درصدد روتوش کردن چهره بازار کار بودند، وضع بازار کار را از منظر دسترسی افراد به شغل شایسته و مکفی توصیف کرد و گفت: ۱۴میلیون نفر در ایران از شغل شایسته‌ای برخوردار نیستند؛ یعنی علاوه بر جمعیت بیکاران که ۵میلیون نفر هستند، ۷میلیون نفر شغل غیررسمی دارند و ۲میلیون نفر نیز دارای اشتغال ناقص هستند. حالا، عبدالملکی درباره یک موضوع حاشیه‌ساز دیگر بازار کار یعنی مصوبه دستمزد ۱۴۰۱ کارگران اظهارنظر کرده و برخلاف موضعی که این افزایش دستمزد را متمم جهش نرخ تورم و تعدیل گسترده نیروی کار در ماه‌های پیش‌رو معرفی می‌کنند، رأی به بی‌اثری افزایش دستمزد در رشد تورم و تعدیل نیرو داده‌است. تگلهی که البته با اصول اقتصاد و تجربه کشورهای دیگر نیز هم‌خوانی دارد.

تغییرات مزد در سال جدید

در جریان مذاکرات سه‌جانبه شرکای اجتماعی در شورای عالی کار، حداقل دستمزد امسال کارگران ۵۷٫۴درصد افزایش یافت و به ۴میلیون و ۱۷۹هزار و ۷۵۰تومان رسید. با این حساب حق اولاد نیز با افزایش ۷۰٫۴درصدی مواجه شده و به‌زای فرزند معادل یک‌دهم حداقل حقوق، رقم ۴۱۷هزار و ۹۷۵تومان محاسبه خواهد شد. همچنین حق مسکن کارگران از ۴۵۰هزار تومان به ۶۵۰هزار تومان و بن کارگری از ۶۰۰هزار تومان به ۸۵۰هزار تومان افزایش یافت. با احتساب این اعداد و ارقام، حداقل مزد و مزایای یک خانوار ۳٫۳نفره کارگری به ۶میلیون و ۴۳۳هزار تومان می‌رسد که البته همچنان تا هزینه معیشت ۸میلیون و ۹۷۹هزار تومانی این خانوار فاصله زیادی دارد و در نهایت ۱۷٫۶درصد آن را پوشش می‌دهد. همچنین طبق این مصوبه، دستمزد کارگران در سایر سطوح مزدی هم با افزایش ۳۸درصدی مزد مبنا به علاوه روزانه ۱۷هزار و ۱۷۲تومان برای سال جدید تعیین شده‌است. به گزارش همشهری، این ارقام اگرچه در مقایسه با سال قبل افزایش قابل توجهی را تجربه کرده‌اند، اما همچنان در مقایسه با واقعیت‌های اقتصادی، قادر به تأمین معیشت کارگری نیستند و این میزان افزایش، بیش از اینکه بتواند لطف کارفرمایان در سال ۱۴۰۱قلب‌داد شود، ناشی از جریان بخشی از سرکوب‌های مزدی در ادوار گذشته‌است.

سنگر بندی مقابل مزد

از همان ساعات نخست حصول توافق مزدی در شورای عالی کار، موضوع بگری در مخالفت با این مصوبه در فضای مجازی شدت گرفت و بخشی از کارفرمایان یا کارشناسان اقتصادی وابسته به این طبقه، افزایش ۷۰٫۴درصدی مزد در سال جاری را یک اشتباه استراتژیک از سوی دولت اعلام کردند و نسبت به تعدیل و اخراج گسترده کارگران هشدار دادند. همچنین، معرفی افزایش مزد به‌عنوان موتور جهش نرخ تورم دیگر انتهای بود که از سوی این طبقه توجیه توافق مزدی سال ۱۴۰۱ شد و بنا به نگاه سنتی اقتصاد ایران در این حوزه با بازتاب بسیار گسترده‌ای مواجه شد. این نگرانی در حالی بود که چندی پیش شایعه لایحه مصوبه مزد ۱۴۰۱ داغ شد که البته هیچ مبنایی نداشت و به سرعت و با شدت تکذیب شد. در این میان، محافل کارفرمایی نیز همواره نسبت به تبعات جدی افزایش مزد هشدار داده‌اند و آن را مستقیم عاملی برای رشد تورم در ماه‌های پیش‌رو معرفی کرده‌اند. مسئله‌ای که در دست یا غلط سال‌هاست در اقتصاد ایران جا افتاده؛ اما نه در علم اقتصاد و نه در تجربه کشورهای توسعه‌یافته یا نوظهور هیچ تأییدی برای آن بافت نمی‌شود.

نگاه عبدالملکی به مزد ۱۴۰۱

در شرایطی که اغلب چهره‌های گروه کارفرمایی و حتی بخشی از کارشناسان اصرا بر تورم‌ز بودن افزایش ۷۰٫۴درصدی حداقل مزد کارگران دارند و آن را عاملی برای تعدیل گسترده نیروی کار معرفی می‌کنند، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اعتقادی کاملا مخالف با این جناح دارد و می‌گوید: اینکه در اقتصاد ایران افزایش دستمزد باعث افزایش تورم شود به اثبات نرسیده‌است. حجت‌الله عبدالملکی در همایش روز جهانی کارگر، استناد دیگری را نیز برای به چالش کشیدن منتقدان مصوبه مزد مطرح کرد و گفت: در فروردین امسال تقاضا برای دریافت بیمه بیکاری ۳۸درصد کمتر از فروردین پارسال بوده و این یعنی افزایش دستمزد که قرار است از ابتدای امسال اجرایی شود تأثیری در تعدیل نیرو نداشته‌است. او افزود: معنای این آمارها این است که ما به‌خاطر افزایش دستمزد، تعدیل نیروی کار نخواهیم داشت، بلکه براساس نظریه بالا رفتن انگیزه نیروی کار با افزایش دستمزد، بهره‌وری نیروی کار بیشتر می‌شود و در نتیجه کارفرما تمایل بیشتری برای حفظ آن نیرو خواهد داشت.

عبدالملکی با بیان اینکه قدرت خرید جامعه کارگری در سال ۱۴۰۱ افزایش می‌یابد، تأکید کرد: ما هیچ دستمزد و تورم در ایران رد شده و مشخص است که عوامل اصلی تورم در اقتصاد ما شامل رشد نقدینگی، نوسانات بازار ارز، تورم وارداتی ناشی از افزایش قیمت‌های جهانی و بی‌اضباطی در دخل و خرج دولت است که این‌ها به افزایش حقوق کارگر ارتباطی ندارد.

خطر بیخ گوش دستمزد

دستمزد نیروی کار یک عنصر تورم‌زا نیست؛ این را بارها اقتصاددانان بزرگ جهان مطرح و اثبات کرده‌اند. مسئله اینجاست که در اقتصاد ایران، هیچ کدام از عناصر ایجادکننده تورم اصلاح نشده‌اند و در این وضعیت احتمال وقوع دوباره سونامی‌های تورمی و تنش ارزش وجود دارد. در این شرایط، اگرچه افزایش ۵۷٫۴درصدی حداقل دستمزد کارگران هم از منظر اقتصاد و هم از لحاظ تجربه کشورهای دیگر در تورم‌سازی بی‌گناه تشخیص داده شده‌اما این احتمال وجود دارد که در نتیجه کارکرد سایر عناصر تورم‌ساز مانند خلق پول بدون پشتوانه، کسری بودجه دولت و… تورم در سال پیش‌رو دوباره افزایش پیدا کند و گه‌آه آن به‌حساب افزایش مزد کارگران نوشته شود. در شرایط فعلی، هم از محل حذف ارز ترجیحی و هم از ناحیه رشد متوالی نقدینگی، اقتصاد ایران مستعد بروز شوک تورمی است و باید مراقب بود که کارکرد این عوامل به پای حرکت شورای عالی در ترمیم قدرت خرید جامعه کارگری گذاشته نشود.